

20.5.09; 53a (אמר מר: נפל לפניו מקול הכרייה חייב) → 54a (ושה דאבידה לדברי הכל קשיא)

7. וכי יפתח איש בור או כי יקרה איש בר ולא יבסנו ונפל שמה שור או חמור: בעל הבור ישלם כסף ושיב לבעליו והמת יהיה לו: שמות פרק כא פסוק לג-לד

- I Continuation of analysis of 21 משנה 21 – animal falling due to sound of digger (who's widening the בור) - בעל הבור is fully liable
- a Challenge: why isn't the widener (partially) liable?
- b Answer: follows נתן ר', who holds that all parties have full liability and if you can't collect from one, collect all from other
- i Explanation: can't collect from widener, since he's only guilty of גרם נזקין – no liability
- c Support: in case a שור pushes another שור into a בור:
- i דבנן: owner of שור pays all, owner of בור is exempt
- ii נתן ר': each pays $\frac{1}{2}$
- 1 challenge: נתן ר', elsewhere, rules that the בעל הבור pays $\frac{1}{2}$ and the בעל השור – $\frac{1}{4}$ (and the ניזק loses $\frac{1}{4}$)
 - 2 resolution: that case is in re: שור תם; שור המועד; the 1st ruling is in re: שור המועד
 - (a) explanation: he maintains that each is liable for full damages → each pays $\frac{1}{2}$
 - (i) however: the בעל השור (תם) says to בעל הבור that he gained nothing from their שותפות if he still pays $\frac{1}{2}$
 - (ii) alternatively: ניזק gets what he can from בעל השור ($1/2$) and gets the rest from בעל הבור –
 1. explanation: נתן ר' maintains that liability is fully shared
 - (iii) note: רבנן disagree, assigning full liability to 1st מזיק (there, בעל השור; in our case, the widener → פטור)
- d דבא: if A puts a rock in front of B's בור and a שור trips over it and falls in – the consequences are subject to the same dispute
- i challenge: this is obvious
- ii answer: סד"א that unlike that case, where the בעל הבור can say to בעל השור – without my בור, your שור would've hurt him
- 1 However: in this case, A may argue that without the בור, his rock would've done no damage
 - 2 קמ"ל that the בעל הבור counters that without the rock, the שור wouldn't have fallen in
- e tangential dispute: if 2 שוורים, one פסולי המוקדשין and the other חולין, together gore another שור, how much does חולין pay?
- i version #1: דבינא $\frac{1}{4}$; אבוי $\frac{1}{2}$
- 1 explanation of dispute (#1): both are שור תם, אבוי follows ר"נ (shared liability), רבנן רבינא follows ר"נ
 - 2 explanation #2: both are רבנן, רבנא - תם - אבוי - מועד
- ii version #2: דבינא: full payment; אבוי $\frac{1}{2}$
- 1 explanation of dispute (#1): both are שור מועד, אבוי follows ר"נ (shared liability), רבנן רבינא follows ר"נ
 - 2 explanation #2: both are ר' נתן, רבנא - מועד - אבוי
- II רבא's presentation of the unique liabilities of אדם vs. שור vs. בור (case: if a man and ox pushed something/someone into a בור)
- a all 3 share liability: damages
- b only אדם: 4 payments and וולדות
- c only שור: 30 and כופר שור
- d שור פסולי המוקדשין and כלים (בור): שור ואדם
- i reason: v. 2 – והמת יהיה לו – (as per רבא's interpretation)
- ii challenge: רבא himself asked whether there's liability for שור פסולי המוקדשין in a בור:
 - 1 lemma1: does our verse exclude? OR
 - 2 lemma2: our verse is used to teach that the owner has responsibility for the carcass (and depreciates on his watch)
- iii answer: he identified לו והמת יהיה לו in re: נזקי שור; teaching מטפלים בבניהלה; since there's no blanket exemption in re: שור חמור ולא כלים – as per v. 1 – כלים
- III Analysis of 3rd clause in משנה – exemption for damage to כלים in a בור – as per v. 1 – כלים
- a Note: this is contra יהודה ר' who finds for liability for damage to כלים בבור – v. 1 – כלים includes או – v. 1
- i דבנן is used to mark each as separate – such that if only an ox, e.g. falls in, there's liability
- 1 ר"י infers from נפל רבנן; נפל as referring to many animals at once
 - 2 question: why not read נפל – כלל – שור וחמור; פרט – פרט – פרט → only includes שור וחמור (שור שבפרט) – כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט
 - 3 answer: כלל ופרט וכלל → כלל-כלל is a closing-כלל → כלל פרט וכלל we follow the lead of the פרט – פרט – פרט – all living things
 - (a) Challenge: why not add that the פרט is an animal with נבלה → excluding birds?
 - (b) Answer: then, it should have only listed 1 פרט (שור OR חמור)
 - (i) Block: neither would have led to other (שור is קרב ע"ג מזבח; שור has חמור, קרב ע"ג מזבח is שור) (קדושת בכור)
 - 4 Rather: והמת יהיה לו → all mortal beings
 - (a) Question: to both רבנן (who exclude כלים) and ר"י – ר"י aren't "mortal"
 - (b) Answer: their breaking is their "death" (and, for רב, new כלים could be affected by noxious air)
 - (i) Challenge: והמת יהיה לו is used to exclude שור פסולי המוקדשין (as above)
 - (ii) Rather: שור פסולי המוקדשין → anything which has an owner
 - 5 Question: according to ר"י, what does חמור exclude (רבנן – כלים)? קשיא (as well as "שה" in דברים כגא: in "שה")